

Verslag

1. [Inleiding](#)
2. [Methodiek](#)
3. [Subvragen](#)
 - a. [Hoe kunnen we gezamenlijk bijdragen tot meer aandacht voor korte keten in horeca, grootkeukens, scholen, en zorginstellingen](#)
 - b. [Hoe kunnen we gezamenlijk bijdragen tot een betere koppeling tussen korte keten en de armoedebeweging ?](#)
 - c. [Hoe kunnen we gezamenlijk bijdragen tot de koppeling tussen fairtrade en korte keten](#)
 - d. [Hoe kunnen we gezamenlijk bijdragen tot meer keuze voor korte keten bij de burgers ?](#)
4. [Lessons Learned](#)
5. [Aanzet pilootprojecten](#)
6. [Evaluatie](#)

1. Inleiding

De VVSG, ondersteund door de Vlaamse Landmaatschappij voor het thema voedselbeleid, zet in op de thema's lokale voedselstrategie overkoepelend, voedselverspilling, korte keten, duurzame aanbestedingen, gezonde en duurzame voeding, ruimte voor voedsel.

Dit via digitale lerende netwerken (30 tal lokale besturen per sessie), de provinciale voedseldagen en tevens een digitaal draaiboek.

De eerste fase van een voedseldag is een overlegmoment met de actoren uit die regio rond dat bepaald thema. 27 oktober 2020 was het thema korte keten in de provincie Vlaams-Brabant. De input wordt gebruikt om een voedseldag in 2021 te organiseren voor lokale besturen. (deze zullen op de provinciehuizen plaatsvinden) Uiteraard is het hogere doel oplossingen te vinden voor struikelblokken die er nu zijn. Oplossingen die door onderlinge samenwerking makkelijker kunnen gerealiseerd worden.

In 2022 organiseert de VVSG ook een gewestelijke voedseldag waarbij alle lessons learned in de verschillende provincies aan bod zullen komen. Daarnaast zullen we (gezamenlijk) discussie nota's schrijven per thema die we aan politieke mandatarissen voorleggen via onze bestuurlijke commissies en raad van bestuur. Op die manier kunnen we ook extra politieke draagkracht creëren om de verandering teweeg te brengen.

Voor de facilitering van een digitale interactieve workshop hebben we gekozen voor een samenwerking met Route 2030.

2. Methodiek

De hoofdvraag luidde “Hoe kunnen we gezamenlijk bijdragen tot de transitie naar meer korte keten” ?

Deze vraag is nadien onderverdeeld in 4 subthema's die elke door een team van 6 personen is behandeld:

Hoe kunnen we gezamenlijk bijdragen tot meer aandacht voor korte keten in de horeca, grootkeukens, scholen, en zorginstellingen ?

1. Horeca Vlaams-Brabant - Danny Justens - d.justens@skynet.be (afwezig)
2. Linked Farm - Laurence Claerhout - laurenceclaerhout@yahoo.com
3. Coduco - Rob Renaerts - rob@coduco.be
4. Steunpunt Korte keten - Katrien Vanhoutte - kvanhoutte@samenferm.be
5. Ugent - Frank Nevens - frank.nevens@ugent.be
6. Tielt-Winge - Tine De Clercq - milieu@tielt-winge.be

Hoe kunnen we gezamenlijk bijdragen tot een betere koppeling tussen de korte keten boeren en de armoedebeweging ?

1. Foodsavers - Caroo Torfs - caroo@herwin.be
2. Moes - Maxime Savoldi - moes.samen@gmail.com
3. Voedselteams - Eva Sonck - eva.sonck@voedselteams.be
4. Vilvoorde - Katrien Loos - katrien.loos@vilvoorde.be
5. Riso Vlaams-Brabant - Xenia Langen - xenia.langen@samenlevingsopbouw.be
6. Steunpunt Groene zorg - Sanne Van Looveren - svanlooveren@groenezorg.be

Hoe kunnen we gezamenlijk korte keten en fairtrade koppelen aan elkaar ?

1. Fairtrade - Sofie Vanblaere - info@fairtradegemeenten.be
2. Bierbeek - Ingeborg Hatse - ingeborg.hatse@bierbeek.be
3. Oxfam wereldwinkel - Tom Ysewijn - tom.ysewijn@gmail.com
4. Voedsel anders - Ingrid Pauwels - ingrid.pauwels@voedsel-anders.be
5. Wervel - Arthur Follebout - arthur@wervel.be
6. Boeren en Buren - Wannes De Jonghe - wannes@boerenenburen.be

Hoe kunnen we gezamenlijk bijdragen tot meer keuze voor korte keten bij de burgers ?

1. ILVO - Maarten Crivits - maarten.crivits@ilvo.vlaanderen.be
2. VLAM - Marina Sablon - marina.sablon@vlam.be
3. Boeren en Buren - Harriet Wouters - harriet@boerenenburen.be
4. Huldenberg - Fons Jena - fons.jena@huldenberg.be
5. Rikolto - Joris Aertsens - joris.aertsens@rikolto.org
6. Provincie - Geert Mertens - geert.mertens@vlaamsbrabant.be

Elk team heeft volgende stappen doorlopen:

1. Probleem definitie
2. Brainstorm & idee selectie
3. SDG cirkel oefening
4. Pitch

3. Subvragen

- a. **Hoe kunnen we gezamenlijk bijdragen tot meer aandacht voor korte keten in de horeca, grootkeukens, scholen, en zorginstellingen ? ([zie denkproces in de MIRO tool via deze link](#))**

Probleem definitie

- Boosts zijn toenemende aandacht, corona aandacht, geslaagde initiatieven door gedurfd ondernemerschap
- Belemmeringen zijn een beperkt aantal (bio)producenten in de regio, prijs voor eindgebruiker, corona maatregelen, onbekendheid bij ondernemers, exclusiviteitscontracten boeren, verschil tussen grootkeukens en restaurants enerzijds en tussen privésector en overheidsopdrachten anderzijds, FAVV regelgeving, prijsinspraak, logistiek, niet transparante keten,
- Partners zijn Logistieke sector, lokale overheden, VLAM, versondernemer, horeca federaties
- Doelstellingen zijn korte keten een gezicht (smoel) geven, professionaliseren van het aanbod, convenience, ontzorging organiseren, korte keten definitie, korte keten als evidentie

Brainstorm en idee selectie (groen zijn de gekozen top ideeën)

- **Korte keten een smoel geven. Bekend maken bij de ondernemers, haalbaar maken voor de horeca ondernemer**
- **Transparantie van de keten ipv focus op rechtstreekse verkoop**
- **Sensibiliseren van de grootkeukens om stapsgewijs in korte keten te groeien**
- **Convenience, ontzorging organiseren** (logistiek, FAVV, progressief tarief schoolmaaltijden, prijsinspraak boeren, ...)
- Lokale aspect in overheidsopdrachten, focussen op opdrachten onder de publicatiedrempel (kijken naar Ned - charter per provincie)

SDG cirkeloefening met "Convenience, ontzorging organiseren"

- 17: partnerships - samenwerking over de sectoren heen. Ook de conventionele boeren en agrifood sector betrekken omwille van impact/schaalgrootte/ervaring
- 6 - waterprobleem
- 1-8: eerlijke prijs voor de boer

- systeemverandering nodig dus alle SDG's, voeding linkt aan people/planet/profit

Pitch ([bekijk de pitches hier](#))

b. Hoe kunnen we gezamenlijk bijdragen tot een betere koppeling tussen korte keten en de armoedebeweging ? ([zie denkproces in de MIRO tool via deze link](#))

Probleem definitie

- Boosts zijn motivatie betrokkenen, eerste gesprekken gedeeld distributieplatform, verbindend thema, covid 19 opent mogelijkheden, positieve reactie op platform om samen iets aan te pakken
- Belemmeringen zijn onbekendheid organisaties/activiteiten/restaurants brede publiek, logistieke kost, distributieplatform opstarten, huidige voedselsysteem (overproductie), combinatie betaalbaar en duurzaam
- Partners zijn lokale besturen, VVSG, transportsector, boeren, vrijwilligers, departement welzijn, verwerkingspartners
- Doelstellingen zijn distributieplatform, betaalbare eerlijke en duurzame voeding, hoe iedereen bereiken, groene zorg betrekken, rechtstreekse toelevering

Brainstorm en idee selectie (groen zijn de gekozen top ideeën)

- Via overheid: tussenkomst kost om betaalbaar en duurzaam tot bij kwetsbare groepen te krijgen (tweeprijzensysteem, solidariteitsbijdrage)
- Verbinding via samenbrengen armoedebeweging en korte keten boerenbeweging (activiteiten, overlegplatform)

SDG circeloefening met "Prijs/financiering"

- 8, 11, 12, 13, 16, 17, 1, 2, 3
- 1 geen armoede 2 geen honger 3 Goede gezondheid 13 klimaatactie 16 sterke transparante overheidsinstellingen 17 partnerschappen 11 duurzame steden en gemeenschappen

Pitch ([bekijk de pitches hier](#))

c. Hoe kunnen we gezamenlijk bijdragen tot de koppeling tussen fairtrade en korte keten ? ([zie denkproces in de MIRO tool via deze link](#))

Probleem definitie

- Boosts zijn meer aandacht voor herkomst
- Belemmeringen zijn verwarring over het concept korte keten, korte keten versus lokaal, conditionering rondom prijs, geen duidelijk label/lastenboek/certificaat, consumentenvoorkeuren: fairtrade minder belangrijk, landbouwbeleid niet gericht op eerlijke prijzen, sensibilisering, tegenstelling lokaal/noord vs fair trade/zuid

- Partners zijn steden en gemeenten, voedselteams, boeren en burens, Voedsel Anders, Fairtrade gemeenten, vertegenwoordiging alliantie lokale - mondiale boeren, B2B
- Doelstellingen zijn fair trade verjonging, connectie gemeenten + FT, eerlijke producten bij ons, lokaal/ecologisch en fair

Brainstorm en idee selectie (groen zijn de gekozen top ideeën)

- lokaal en korte keten samen definiëren
- Samenwerken in campagnes (korte keten, lokaal, bio, fair trade)
- influencers koks
- voedselstrategieën
- week van de korte keten voor gemeenten
- werknemers benaderen
- Lef garantielabel of charter
- Gemeenschappelijke campagne met lokale uitwerking
- front strategie lokale verankering

SDG cirkeloefening met “Lef garantielabel of charter ?

- Link leggen met ecosysteem
- Link leggen van stad naar ruraal gebied
- Visserij ?
- SDG 8: wat betekent LEF in een donut economy
- SDG 1: Kostprijs - armoede
- SDG 11, 13, 14, 15

Pitch ([bekijk de pitches hier](#))

d. Hoe kunnen de lokale besturen bijdragen tot meer keuze voor korte bij de burgers ? ([zie denkproces in de MIRO tool via deze link](#))

Probleem definitie

- Boosts zijn corona/lockdown, onduurzame praktijken van de voedselketen, subsidiëring van Vlaanderen Circulair, Gent, Leuven, EIT Food, burger boer ontmoetingen, burger boer acties
- Belemmeringen zijn steun overheid, concurrentievervalsing bij keuze voor korte keten door lokale besturen, kapen van korte keten, logistieke optimalisatie, producenten weinig tijd voor extra werk, juridische kwestie vrijwilligers, beperkter aanbod
- Partners zijn Alliantie korte keten, supermarkten, horeca, grootkeukens, recht van bij de boer, VLAM, burgerinitiatieven, lokale overheden, Kortom Leuven, Vanier, Pajottenland
- Doelstellingen zijn versterken food citizenship, nieuw publiek warm maken, zichtbaarheid/herkenbaarheid verhogen, maturiteit korte keten, synergie tussen partners, samenwerken tussen landbouwers en burgers, meer supermarkten warm maken voor KK principe, rechtstreekse toelevering aan burgers voor een eerlijke prijs

Brainstorm en idee selectie

- Gebruiksvriendelijk mobiel platform
- Korte keten label
- Multistakeholder coöperatieve oprichten van boeren, burgers, supermarkten, horeca
- Burger boer ontmoetingen
- Call voor innovatieve burger boer samenwerkingen

SDG cirkeloefening

- Via consumenten heel wat SDG's mogelijk aan te pakken.
- Inkomen van de boer zal verhoogt worden (eerlijke prijs - no poverty)
- Mogelijkheid om met verschillende partijen te participeren (SDG 17)
- Link met SDG 11 - Leuven (goed voor gedragenheid)
- SDG 12: circulair voedselvoorziening systeem uitbouwen
- Algemeen thema 'planet', sterke link
- SDG 11-17
- Ambassadeurs creëren - awareness: SDG 4 > voedsel geletterdheid versterken (!)
- SDG 16: KK is lokaal verhaal - maar alle lokale verhalen samen is een globaal verhaal
- lokale voedselvoorziening (SDG 2) - heeft een systemische impact, op bijvoorbeeld ook vredevolle samenlevingen (geen hongersnood, etc.)
- SDG 9: op zich al innoverend om dit initiatief op te zetten
- Belangrijk om dialoog te creëren - fysieke ervaring is belangrijk (!)

Pitch ([bekijk de pitches hier](#))

4. Lessons learned

- Vertrekpunten zouden moeten zijn
 - Eerlijke prijs voor de boer
 - Transparantie in de keten
 - Overeenstemming basisprincipes korte keten
 - Zodat het begrip niet gekaapt wordt
 - Bijvoorbeeld lokaal, eerlijk en fair
 - Leg de link met ecosysteem en van stad naar ruraal gebied
 - Charter of garantie label
- Bekijk het op maat per sector
 - zo is er een groot verschil tussen grootkeukens en restaurants enerzijds en tussen privésector en overheidsopdrachten anderzijds
 - Sensibiliseren van de grootkeukens om stapsgewijs in korte keten te groeien
 - Progressief tarief schoolmaaltijden (net zoals bij de kinderdagverblijven)
- Geef de boer meer inspraak

- Exclusiviteitscontracten boeren met veilingen zijn een belemmering
 - geen prijsinspraak
 - FAVV regelgeving versoepelen voor korte keten
 - Landbouwbeleid niet gericht op eerlijke prijzen
- Concurrentievervalsing bij keuze voor korte keten door lokale besturen
 - Lokale aspect in overheidsopdrachten, focussen op opdrachten onder de publicatiedrempel (kijken naar Ned - charter per provincie)
- Leaving no one behind
 - Via overheid: tussenkomst kost om betaalbaar en duurzaam tot bij kwetsbare groepen te krijgen (twee prijzensysteem, solidariteitsbijdrage)
 - Verbinding via samenbrengen armoedebeweging en korte keten beweging (activiteiten, overlegplatform)
- Tegenstelling lokaal/noord vs fair trade/zuid
 - Samenwerken in campagnes (korte keten, lokaal, bio, fair trade)
 - week van de korte keten voor gemeenten
 - Gemeenschappelijke campagne met lokale uitwerking
- Samenwerking burger - boer
 - producenten weinig tijd voor extra werk
 - juridische kwestie vrijwilligers
 - versterken food citizenship
 - nieuw publiek warm maken
 - zichtbaarheid/herkenbaarheid verhogen
 - Burger boer ontmoetingen
 - Call voor innovatieve burger boer samenwerkingen
- Maturiteit korte keten
 - synergie tussen partners
 - samenwerken tussen landbouwers en burgers
 - Multistakeholder coöperatieve oprichten van boeren, burgers, supermarkten, horeca
 - Logistieke optimalisatie
 - Samenwerking bundeling aanbod

5. Aanzet pilootprojecten

- Multistakeholder coöperatieve oprichten van boeren, burgers, supermarkten, horeca
- Foodhub met sociale tewerkstelling die zowel korte keten als overschotten verdelen, verwerken, ... en op die manier twee werelden samenbrengen en op die manier operationele werking kunnen schalen en toegankelijker maken
- Gemeenschappelijke campagne met lokale uitwerking (korte keten, lokaal, bio, fair trade)
- week van de korte keten voor gemeenten
- Progressief tarief schoolmaaltijden
- Focussen op opdrachten onder de publicatiedrempel (kijken naar Ned - charter per provincie)

- Tussenkomst kost om betaalbaar en duurzaam tot bij kwetsbare groepen te krijgen (tweeprijzensysteem, solidariteitsbijdrage)
- Sensibiliseren van de grootkeukens om stapsgewijs in korte keten te groeien

6. Evaluatie

[Klik op deze link](#) om de evaluatie te bekijken. De workshop en de praktische organisatie kregen gemiddeld 8/10.